

POS AVSKA STRAŽA

Brežice

Narodno-radikalno in narodno-gospodarsko glasilo za štajersko-kranjsko Posavje.

Krško

«Posavska Straža» izhaja vsaki 2. in 4. četrtek v mesecu, datirana z dnevom prihodnje nedelje. — Naročnina za celo leto znaša dve kroni, pri večjih naročilih popust po dogovoru in se naprej plačuje. — Cena oznanil za eno stran 48 K., za pol strani 24 K., za četrt strani 12 K., za osminko strani 6 K., za šestnajstinko strani 3 K., za dvaintridesetinko strani 1.50 K.; pri večkratnem oznanilu po dogovoru.

Vse pošiljave (pisma, dopise, nakaznice, naročila, inserate i. t. d.) je pošiljati na naslov «Posavska Straža» v Brežicah. — Dopisi se pošiljajo na uredništvo, naročnina in oznanila pa na upravništvo. — Rokopisi se ne vračajo. — Posamezna številka stane 10 vin.

Kmečki stan in avstro-ogrška pogodba.

Avstro-ogrška nagodba živo sega v narodno gospodarstvo obeh držav, ki sta navezani druga na drugo. Avstrija zalaga Ogrsko po večini z industrijskimi izdelki, Ogrri pa zopet pretežno večino svojih poljskih pridelkov in živine izvažajo v Avstrijo. Ako bi se postavila carinska meja med državama, jasno je tudi abecedarju, da se morajo živila še bolj podražiti. Nastane torej vprašanje, ali je naš kmet na boljsem, ako avstrijski parlament odkloni pogodbo z Ogrri? Mirno smemo odgovoriti, da bi naš kmet ne imel nobene koristi, prebivalstvo sploh pa škodo. Mi ne smemo pozabiti, da je v Avstriji industrija jako razvita in razmerno močan davkoplačevalec. — V trenutku, ko Ogrri zapro mejo avstrijski industriji ali jo obdačijo z uvozno carino, nastane vsaj za desetletje industrijska kriza pri nas. Kam naj izvažna naša industrija svoje izdelke? Posledica bi bila, da bi obstale mnoge tovarne, vse pa morale odpustiti mnogo delavcev, ostalim pa plače znižati. S tem pa bi padle tudi cene poljskim pridelkom.

Iz tega vzgleda je že jasno, kako dalekosežno je vprašanje avstro-ogrške pogodbe.

So pa ljudje, tudi med poslanci, ki niti prečitali niso tiskane vladne predloge, pa se širokoustijo, kakor mladi krokarji. Prežvekujejo pravne fraze, ki jih najdejo v svojih glasilih, ali zijajo, kakor trdnjavski vrata, kedar njih »voditelji« razkladajo izbruhe užaljane svoje damišljivosti in nedosežne nadutosti. Ko pa bi bil baron Beck takemu kričavemu »štreberju« ponudil ministerski sedež, v istemu trenutku bi možič sleknel tigrovo kožo ter na vse pretege hvalil novi dogovor z Ogrri. Kdo mirno in trezno presoja dogodke v zbornici in za kulisami, mora pritrditi.

O tem smo se prepričali, ko je zborovala kmetska zveza državnih poslancev. — Namen zborovanja je bil, da zastopniki kmečkih okrajev jasno in odkrito izrazijo svoje mnenje o pogodbi. Shodu je presegel poslanec Fink, navzoči so bili novi poljedelki minister dr. Ebenhoch, češki minister Prašek, več višjih uradnikov iz poljedelskega trgovinskega in finančnega ministrstva ter nad sto poslancev. O novi pogodbi je poročal poslanec Povše, ud slovenskega kluba, ki je v daljšem govoru stvarno izražal svojo sodbo o pogodbi. Odkrito je priznal, da pogodba ni taka, kakor bi si jo želeli. To pa je tudi naravno, ker Ogrri tudi niso tako nespametni, da bi vedoma delali v svojo škodo. Obžalovati moramo posebno, da je v pogodbo sprejeta taksa od slad-

korja in da se je naša vlada vezala glede na tobak in sol, ker bode vsaka olajšava odvisna od dovoljenja ogrske vlade. Tudi določba glede žganja nam ne ugaja. Vendar pa moramo priznati, da so nove določbe o železniških tarifih za našo državo velika pridobitev, osobito pa za naše kmetijstvo in gozdarstvo. Avstrijska vlada bode mogla uporabljati tarife v korist našega izvoza.

Ravnotako so važne določbe glede živinskega prometa. Po novem dogovoru morajo prašiči za rejo prestati štiridesetdnevni kontumac. Stem je mogoče preprečiti uvoz in prašičjo kugo. — Upoštevati moramo tudi, da bodo imeli naši državni živinozdravniki pravico nadzorovati zdravstvene razmere na Ogrskem. Dalje se je obvezala ogrska vlada, da v enem letu uveljavi strog zakon proti ponarejanju vina. Odpravil se je na Ogrskem znani mlinarski obrat in Ogrska vlada se je obvezala, da strogo omeji borzno igro z žitom na obroke. Konečno hočejo Ogrri tudi kvoto zvišati za dva odstotka. Če vse to uvažujemo, moramo reči, da je nova pogodba sprejemljiva. To pa tembolj, ker bi sicer nastale osodopolne posledice tudi za Avstrijo. Z ozirom na to govornik predlaga resolucijo, da agrarna zveza priporoča novo pogodbo, obenem pa z vso odločnostjo zahteva od vlade, da izdatno in vsestransko podpira naše poljedelstvo in živinorejo. Ako se povzdigne

LISTEK.

Kmečki upor ali stara pravda.

Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Po Avg. Šenoa Dalje.

— Z Bogom, Matija! — stisne Pasanac roko vodji, — grem na svoje mesto. Z Bogom, brat, na srečno svidenje! V dolini pod gričem stoje razvrščene čete, po hribih straže, konjeniki, pešci s puškami, s kopji, četa pri četi, glava pri glavi, vsi gledajo nemo pred se, toda resni odločni možje so. Sedaj se prikaže na nebu rdeča krogla — solnce. Visoko je vihrala v prvih solnčnih žarkih zastava s križem. Jutranja svetloba je žarela na teh mračnih, bradatih obrazih, na svetlem orožju, jutranja svetloba se je azgrnila nad glavami glavarjev, ki so stali

na griču v krogu pod zastavo, a sredi njih Gubec, ki se mu je žarela v jutranjem solncu perjanica in se mu svetil srebrni križ na kapi. Njegova levica se je oprijemala kija, desnica mu je počivala na srcu, a njegovo resno, temno oko se je vpiralo v kmečko vojsko. Izpregovori glasno, da se je razlegalo preko kmečkih glav:

— Moji bratje! Evo, na vshodu vzhaja solnce, krasen dan sije nad gorami in nas gleda tu pod sveto zastavo, gleda nas, to pogaženo hrvaško ljudstvo s puško in sabljo. Vprašuje nas: Čemu ste zapustili plug, ženo in otroke, čemu stojite v snegu in ledu? Oj beli dan! Huda nadloga nas je prignala sem; kliče nas svoboda, sveta svoboda. Pošteni smo, ljudje smo. Raztrgali smo verige in skovali sablje; zlomili smo plug, skovali sulice. Pravica je zaspala. Mi jo dvigamo zopet,

mi revni kmetje, in vpijemo, da se čuje do Boga: Svobode nam daj, pravice nam daj, o Bog, tudi mi imamo neumrjočo dušo in podobo božjo, tudi mi smo tvoji otroci. Za svobodo smo se dvignili, in vsak jo nosi v srca, v roki. Gospoda gre nad nas, silna vojska se vali nad nas, da nam iztrga srce, da nam pogazi poštenje in kmalu se bo zasvetilo na onih vrhovih njihovo svetlo orožje. A ne bojto se bliskanja njihovih sabelj, z njimi je moč in surovost, z nami je pravica in Bog. Bodite junaki, dvigniti čelo, danes naj se vidi, kaj velja kmečka pest, bodite junaki, trdno stojte na mestu, bijte kakor strela, da se bo videlo, kaj napravi svoboda iz sužnja. Bijte se slavno, ker se bijete za ženo, za otroke, za mater in očeta, za sveto pravico. Zdaj velja: Živeti ali pa umreti. Bijte se, da zmagate, ker gorje, ako

in okrepča naše poljedelstvo, po tem bomo čez deset let mogli Ogrom narekovati pogodbo.

Med živahnim odobravanjem je bila sprejeta ta resolucija.

Med drugimi je govoril za pogodbo tudi novi poljedelski minister dr. Ebenhoch, ki je obljubil najizdatnejšo podporo. Najodločnejše pa je pobijal pogodbo kočevski poslanec knez Auersperg. Stvarnih razlogov ni navedel, pač pa razne nedokazane pomisleke. — Auersperg se jezi, ker ni minister. Človeku se nehote usiljuje misel, da Auersperg nasprotuje pogodbi le iz političnih nagibov, ki so merodajni tudi za mnoge druge godrnjače. Saj je knez Auersperg na pogodbenem odseku zagovarjal celo popolno razdelitev armade, oni Auersperg, ki je še pred dvema letoma z vso odločnostjo zagovarjal enotno skupno armado. Ali je to doslednost? In vendar so mu pritrjevali nekateri kimovci iz jeze, da niso in ne bodo ministri, drugi pa — ker poznajo pogodbo, kakor zajec boben.

Moč združenih kmetov.

V parlamentu splošne volilne pravice se gode čudne stvari. Nekateri ljudje na noben način ne morejo umeti novega časa. Aristokrati po grajščinah in po mestih si belijo glave s premišljevanjem, kako bode novi minister Prašek — na dvornem plesu plesal, kajti ta mož se olike in nastopa ni učil na parketu. On ni niti častnik — pri vojakah je prišel do korporala. — A nekaj družega pa on dobro zna! Kmet je, sam obdeluje zemljo in zato dobro pozna, kje kmeta čevlji žuli. Pa tudi sam se je učil pridno. Prav isto je z nemškimi ministrom Peško.

Seveda dosedaj so bili za ministre sposobni le razni grofi veleposestniki in k večjemu še visoki uradniki birokrati. Te vrste ljudje se z novim položajem nikakor ne morejo sprijazniti. Nekateri, kakor knez Auersperg, ki zastopa Kočevarje, so hitro izstopili iz kmečke stranke, ker je kot njen zastopnik kmet prišel v ministerstvo.

Res, če le kadaj, se o takih prilikah pokažejo nekateri ljudje v pravi luči. Način, kako smo prišli do novega ministerstva in kako so bili ti novi možje v javnosti po časopisju in v parlamentu od svojih soto-

padete pod gosposki jarem. Ni vrag v peklu ne ve za tiste muke, ki si jih bo izmislila gospoda za vas. Vsaki dan vam bo prinesel novo prokletstvo, vsaka noč nove muke, in prosili boste Boga, nuj se odpre pred vami zemlja, ki vas nosi. Zato se ne vdajmo živi do zadnje kapljice. Jaz vas bom vodil in prisegam vam pri tej sveti zastavi, da bom z vami, dokler bo v meni duša, da dam svoje življenje za sveto svobodo. Hočete?

— Prisegamo! — zagrmí vzklik po dolini.

Tedaj skoči pred Gubca Vagič in zakliče, dvignivši sabljo:

— Matija! Bodi naš kralj!

— Molčite! — zagrmí Gubec, — nočem biti družega kakor svoboden človek. A spominimo se nebeškega kralja, k njemu povzdignim svoja srca!

Voditelj sname kapo in poklekne, pokleknejo glavarji, poklekne vse ljudstvo. Gubec reče:

varšev vsprejeti, nam dokazuje, da ima majhen kmet, ki tvori pretežno večino prebivalstva, sila, sila malo prijateljev med raznimi mogočnejši in najsi že ti sedijo kot veleposestniki in kapitalisti po grajščinah in palačah, ali pa kot uradniki v raznih uradih. Dokler je kmet poslanec tem ljudem držal lestvico, da so lahko plezali na mehke ministerske sedeže, toliko časa so bili to veliki prijatelji kmeta (?). A prejel ni kmet od teh mož ničesar. Oni so poznali le korist velekapitala.

A še nekje drugod se čudijo tem spremembam in ugibajo, kako bi se bilo pri novih razmerah treba obnašati. — Socialni demokrati vkljub lepemu številu svojih poslancev nikakor ne morejo priti do posebne veljave, ker je ves parlamentarni položaj odvisen v prvi vrsti in skoraj samo od mogočne zveze kmetovskih zastopnikov.

S kako previdnostjo se je socialno-demokratični govornik dr. Renner izražal v svojem govoru o priliki, ko je parlament obravnaval predlog, kako naj bi se v okoliščini prišlo vedno rastoči draginji živili! Kar naenkrat začno ti rudečkarji razlagati, da so oni pravzaprav največji prijatelji kmeta-delavca. Oni mu hočejo celo pomagati, da se zopet polasti vseh veleposestev. To bi bilo kaj za našega reveža kolona! Nič več ne slišimo, da je zasebna last tatvina na skupnem premoženju. Le veleposestniki so še tatje, po teh hočejo z vso silno udariti. — Istočasno pa isti govornik poziva velekapitaliste na pomoč, da se iz naše države napravi industrijska država, da se tako naši kmetijski sinovi spremene v fabriške delavce — verne podložnike socialnodemokratskih kolovodij. Istočasno po družih državah socialni demokrati dosledno delujejo nato, da se zasebna last odpravi, da postane kmet na svojem posestvu le nekak delavec za vse. To so kmetijski prijatelji!

Vse, kar se sedaj dogaja v parlamentu, kaže, da kmet, doseže lahko mnogo, sila mnogo, če je edin, če je združen, organiziran. Ko nastopi na stotine in tisoče kmetov združenih po kmečkih zvezah in daje naročila svojim zastopnikom, tedaj so pač taka naročila, take želje, zahteve, ki se morajo povsod vpoštovati. Če se poleg političnih organizacij izpopolnijo tudi še gospodarske, da se kmet izobrazuje, da dobi za svoje izdelke primerno plačilo, da se mu ni treba obračati na dobičkaželjne prekupce, potem se kmetu ne bo treba bati nasprotnikov, a tudi drugim stanovom se ni treba bati slabih časov, ker v ljudstvu, v kmetem stanju je še vedno dovolj smisla za socialno pravičnost, ki je pa marsikje drugod že izginila.

A na nekaj ne sme kmet nikdar pozabiti, da mora namreč vsak stan in vsak človek samemu sebi pomagati in Bog mu bode pomagal. Le če vedno obstoja trdna politična organizacija, ki skrbno čuva nad kmečkimi koristmi, se bodo te koristi res tudi povsod vpoštovale in njih nasprotniki bodo na trdi skali «Kmečkih zvez» kmetov, zastoj izrabljali svoje moči.

Političen pregled.

Državni zbor. Finančni minister dr. Koritowski predložil je državni proračun za leto 1908 in imel pri tej priliki veliki govor, v katerem je naznanil posebno veselo novico, da je bila leta 1906 prebitka okroglo 146 milijonov kron. V proračunu za prihodno

leto zvišan je tudi zaklad za izboljšanje kmečkih zemljišč. Koritowski je dober minister, posebno srečo pa ima, da je prišel na kormilo v času, ko je prišlo v Avstrijo izredno veliko denarja. Dobro državno gospodarstvo povišuje ugled naše države na zunaj, posebno zavidljivo nas gledajo Ogrji. V državnem zboru sme vsakdo govoriti v svojem jeziku, da se pa zvedo gonori tudi na zunaj, treba jih je stenografirati. Zasluga Slovenskega kluba je, da je določen za posel slovenskega stenografa vladni komisar Slovenec dr. Škaberne. — Poslanci socialdemokratske stranke pritožujejo se v dveh nujnih predlogih, da so postala živila predraga in zahtevajo, naj se odpre meja Srbiji in naj se dovoli uvoz prokomorskega mesa. Poslanci Slovenskega kluba bodo enoglasno protestovali in glasovali proti socialdemokratskemu predlogu. Ministerski predsednik baron Beck predstavil je v seji dne 12. t. m. nove ministre; somišljeniki se jih burno pozdravljali, socialdemokrati in češki radikalci pa grdo psovali, Komaj je nastal mir, da se je začelo zborovati. Med drugim sprejet je bil tudi predlog, s katerim se vlada poziva, naj hitro izdela načrt zakona, da dobijo družine ubogih rezervistov, ki oddidejo k orožnim vajam, podporo. Naloga vlade je zdaj, da izdela zakonski predlog, po katerem se sklep zbornice uresniči. Dr. Korošec in dr. Benkovič stavila sta predlog, naj se prestavijo slovenski poštni uradniki, ki službujejo med Nemci — na slovenska tla, ker pri nas primanjkuje uradnikov, s katerimi bi se ljudstvo lahko razumelo. Mnogo je namreč zdaj slovenskih uradnikov na Srednjem in Gornjem Štajerskem, a pri nas so nemški uradniki, ki ne znajo uradovati slovenski. — V torek dne 19. t. m. se je nadaljevala razprava o podražanju živil. V imenu slovenskega kluba je govoril poslanec Demšar in zagovarjal stališče slovenskih kmetov tako spretno, da je njegov govor vzbudil občno pozornost. Tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch je branil izborna kmečka stališča, kar je pa socialdemokrate tako razburilo, da je prišlo med njimi in poslanci kmetov večkrat do hudega spora.

Sladkovni davek se zniša vsled obljube najmanj za 8 K pri stotu, od 1. septembra 1908. naprej.

Nagodba z Ogrsko. Ko nagodbni odsek konča svoje posvetovanje, pride nagodba zopet v zbornico. Pri drugem branju nagodbe bo slov. klub imel dva govornika, eden najbrže izmed štajerskih poslancev slov. kmečke zveze, ki bo nagodbo preresetal s političnega in gospodarskega stališča štajerskih Slovencev.

Posl. dr. Benkovič je v seji dne 26. t. m. interpeliral celokupno ministerstvo radi pomanjkanja stanovanj in stavbe novega uradnega poslopja v Brežicah, dalje notranjega ministra radi personalnih zadev pri okr. glav. v Brežicah.

Podražanje živil. Socialdemokrati so stavili predlog, da vlada vse potrebno utrene, da se preneha vedno zvišanje živil (mesa, živine i. t. d.) Ta predlog je gotovo neumesten in kmetem stanju naravnost kvarljiv v trenutku, ko cene živine padajo. Seveda so socialdemokrati naleteli na hud odpor agrarne zveze; od slov. Kluba je govoril zoper predlog posl. Demšar. Predlog je bil odklonjen z veliko večino.

Katoliški shod na Dunaju se je vršil pretekli dni ob ogromni udeležbi iz cele Av-

strije. Posebno važni so njegovi sklepi radi razširjanja poštenega časopisja.

O avstro-ogrski nagodbi piše zadnji N. L. tako zmedeno, kot bi dotični članek pisalo kako otroče. Od poslancev slov. kmečke zveze bode dobil na pristojnem mestu odgovor, kot ga zasluži. Vidi se, da »narodna stranka« še danes ni na jasnem o nagodbi, kaj drugzega od takih politikov nismo pričakovali.

„Agrarno (kmečko) ministerstvo“ lahko imenujemo sedanje ministerstvo. Poljedeljski minister dr. Ebenhoch je po svoji preteklosti strog agrarec (zastopnik kmečkih koristij), češki minister-rojak Prašek je kmet, nemški minister rojak Pecshka je kmet, poljski minister-rojak pl. Abrahamovič je veleposestnik, ministrski predsednik baron Beck sam je bil uradnik v poljedeljskem ministrstvu, celo trgovinski minister čeh dr. Fiedler je na češki univerzi predaval agrarno politiko: tedaj 6 agrarcev med 13imi ministri. — Agrarna (kmečka) zveza v državnem zboru živi in deluje; vsak teden se vrše važne seje, ki so zelo dobro obiskovane od agrarnih poslancev.

Dopolnilno volitev v cenilno komisijo za osebno dohodnino vrši se v Brežicah dne 9. decembra t. l. za I. skupino, dne 10. decembra za II. skupino, dne 11. decembra za III. skupino. V prvi skupini voliti je 1 uda in 1 namestnika, v drugo skupino 1 namestnika, v tretji skupini 1 uda. Slovenci imamo v vseh treh skupinah večino in odpošljemo v to velevažno komisijo le svoje zastopnike seveda tedaj, če — smo složni. Dne 16. t. m. vršil se je v Brežicah sestanek obeh slov. strank, kjer so se sporazumno postavili kandidati in sicer:

za I. skupino kot član: gosp. Martin Jug trgovec v Št. Petru pod sv. Gorami, kot namestnik gosp. Mihael Balon, veleposestnik v Brežicah;

za II. skupino kot namestnik gosp. Benjamin Kunej, posojilniški tajnik v Brežicah; za III. skupino kot član gosp. Šimon Wutt, umirovljeni davčni upravitelj v Brežicah. Natančnejša navodila za volitev dobili so merodajni faktorji v področju celega okrajnega glavarstva brežiškega. Naša zadnja beseda je: sloga. Vsak volilec naj zapiše v svoji skupini na glasovnici ime kandidata, kakor je zgoraj določen.

V Globokem vršile so se dne 21. in 22. t. m. občinske volitve. Na program »slovenske kmečke zveze« izvoljeno jih je 14 izmed 18 odbornikov. Čast vrlim volilcem!

Volitve v okrajni zastop brežiški se vendar le v kratkem razpišejo. Nemška stranka je sicer vložila še zadnji »protest« na ministarstvo notrajnih zadev, ki pa nima nikakega pomena. Slovenci zmagamo prav lahko v veleposestvu, od katerega je odvisna osoda okrajnega zastopa, to se pravi, bode li naj slovenski, ali nemški. Državni poslanec dr. Benkovič vodi že dve leti z velikim naporom in z velikimi žrtvami pripravljala dela za ugoden uspeh v tej skupini in ugladil je pot, da Slovenci lahko in brezdvomno zmagamo. V zadnjem trenutku pa prideta »Nar. Lista« in »Domovina« in v svojih zadnjih številkah napadeta na ostuden način, kot za časa državnozbornskih volitev — dr. Benkoviča, češ da sili v okrajni zastop, celo v načelstvo i t. d., dasi dr. Benkovič ni do zdaj niti z besedo namignil, da se hoče potegovati za mandat v okrajni zastop sploh. To postopanje je skrajno ustudno. Kolovodjem

okoli »Nar. Lista« in »Domovine« bode še enkrat povedano, kar itak že ve v brežiškem okraju vsak razumnik, da nebi bilo govora v bodočih volitvah o slovenskem veleposestvu, da se ni za to idejo žrtvoval — dr. Benkovič. Gospoda narodno-naprednjaška naj se le pomiri, državni poslanec dr. Benkovič se ne bo vsiljeval za kandidata v veleposestvu, ker je že določeno, da se kurija veleposestnikov prepusti veleposestnikom samim. Napadi v naprednih trobilih na osebo marljivega organizatorja v volilnih pripravah niso pa niti narodno, niti slovensko delo, ampak delo herostratsko. — Fej!

Pasji bič narodne stranke je prišel v pretresovanje pred častnim shodom zveze zoper dvoboje. Bivši minister Stanislav vitez pl. Madejski, vseučiliški profesor in nekdanji rektor Emil Schrutka, grof Trauttmansdorf in drugi odlični možje sodijo, da pasji bič ni pošteno in častno orožje v političnem boju. Kako pa sodi Narodna stranka, ne vemo. Dvomimo, da bi ji ta obsodba odprla oči; dvomimo, da bi se ta stranka, ki živi od samega hujskanja, natolcevanja in hinavstva, mogla povspeti do plemenitejših političnih sredstev. Povemo ji samo to, naj nikdar ne pozabi, da so za nami in z nami krepke kmečke pesti, katere v časih že prav težko krotimo, da malo ne zrahljajo in ponižajo nadutih, predrznih liberalnih butic. Sernečev pasji bič pa vsekako zasluži, da ga Narodna stranka skrbno shrani v celjski hranilnici, v Narodnem domu, kot dokaz na kako viteški način in s kakim orožjem je ona vodila boj proti rodnim bratom na Štajerskem in kako je delala propeh »milege« slovenskega naroda.

O denarju.

Denar je sedaj drag. Posamezne banke ponujajo za vloge 5 in celo $5\frac{1}{2}$ —6 odstov; seveda tudi temu primerno drago ponujajo. Ker je denar tako drag, so poskočili v ceni domala vsi pridelki, ne samo pri nas, marveč splošno. Draginja denarja je še večja na Angleškem in v Ameriki, nego pri nas. Kje je temu vzrok? Odgovor je lahek: vsaka stvar se podraži, ko je več tistih, kateri jo hočejo imeti, nego tistih, kateri jo ponujajo. Tako je tudi z denarjem. Mnogo več se ga išče, nega se ga ponuja. Da se je to pokazalo ravno zadnji čas, zato so zlasti ti-le vzroki.

1. Amerikanske velike železniške in tovarniške družbe so izkazovale zadnja leta silne dobičke. Zato je umljivo, da so se tudi evropski denarni mogočnejši in evropske banke lotile špekulacije v Ameriki. Silno mnogo evropskega denarja, ali pravzaprav zlata se je vložilo v ameriških podjetjih. Za našim delavcem, ki gre s trebihom za kruhom čez morje, je prišel tudi evropski kapitalist iskat profita. Zdaj nam manjka delavcev in zlata.

2. Zadnja leta so nekatere države morale vzeti na posodo ogromne vsote. Angleži zavoljo burske vojske. Japonci in Rusi zavoljo svojega krvavega dvoboja; pa tudi Nemška država je potrebovala silo denarja. Zlato se je vsled tega v velikih množinah zamenilo za državne papirje teh držav. Pri nas v Avstriji se je zadnja leta velika obrt zelo razvila; tudi tu se je naložilo veliko denarja. Z vsega tega je umljivo, da so velike banke povišale obrestno mero in da je sedaj $7\frac{1}{2}$ odstotka takorekoč še zmerna obrest pri bankah.

Zakaj smo se v današnjem članku spustili na to polje? Ali je to briga našega kmeta in obrtnika, katerega koristim služi naš list? Takoj odgovorimo: Naši kmetje in mali obrtniki, ki so združeni v naših posojilnicah, naj premislijo, kako draga bi bila posojila na osebno jamstvo, če bi ne imeli preprežene vse domovine s posojilnicami, in če bi ne bile te posojilnice združene v močni Zadrudni zvezi. Samo po zvezi je mogoče, da se ohrani za kmeta in obrtnika stalna obrestna mera. Gorje tistim deželam, kjer morajo kmetje jemati na posodo pri bankah.

Našim posojilnicam, katere imajo kaj denarja odveč, ponujajo zdaj banke po pet in še več odsto in jih vabijo, naj pri njih nalože denar. Posojilnice pa dobro vedo, da nekoliko večja obrestna mera za kratek čas nič ne pomaga. Prišel bo kmalu čas, ko bodo obresti padle in če bi se posojilnice naslonile na banke, bi kmalu dobivale za svoj naloženi denar samo po $3\frac{1}{2}$, ali celo manj odsto. Zato se drže svoje zveze. Ob takih prilikah se kaže razumna, gospodarska vzajemnost in njen neizrekljivi pomen, kaže se pa tudi, kako bedasti so poizkusi razdrobiti enotno denarno organizacijo v zadrudništvu. Samo tista misel, kateri služi previdno in dosledno zadrudna zveza, more varovati naš narod nesrečnih in škodljivih skokov v kreditnem delovanju. Vsak prijatelj ljudstva pa mora vsled tega čutiti dolžnost, da pomaga izpopolniti našo posojilniško organizacijo. Občine, fare, ki še nimate svojih posojilnic, na noge!

Novičar.

Osebnosti. Vladni kanclist g. Jože Pirš prestavljen je od okrajnega glavarstva v Brežicah k okrajnemu glavarstvu v Ptuj.

Vladnim kanclistom imenovan je gosp. Janez Jantscher in določen za službovanje pri okrajnem glavarstvu v Brežicah.

Vladni praktikant gospod dr. Michl pri okrajnem glavarstvu v Brežicah zmožen je slovenskega jezika popolnoma v govoru in pisavi, kar naglašamo tu resnici na ljubo in da popravimo nasprotno vest, ki se je bila pomotoma vrnila v zadnjo številko našega lista.

Shod v Trbovljah. V nedeljo dne 17. t. m. priredil je državni poslanec g. dr. Benkovič shod delavcev v Trbovljah, kjer je ožigosal ruvanje socijaldemokratske stranke proti zadnjim, delavcem prijaznim, nujnim predlogom v državnem zboru, čemur so navzoči socijaldemokrati burno ugovarjali. Govornik je poročal o nagodbi, pobijal je nedoslednost opozicije Jugoslovanskega kluba zoper to državno potrebo v trenutku, ko klub skuša doseči jugoslovanskega ministra — rojaka.

Zborovalci so vsa izvajanja državnega poslanca burno odobraval.

Na lovu je ustrelil nek gospod Josipa Mankoča, lesnega trgovca in nekdanjega lastnika grajščine na Planini.

Veliko vina najboljše kakovosti je letos na prodaj v brežiškem okraju. Prodaja se po primerni ceni. Kupci, prihajajte!

Cena živine pada v celi Avstriji. Vzrok tega je pomanjkanje krme v nekaterih deželah, kjer se radi tega mora živino za vsako ceno prodati in se na ta način pritiska na cene v drugih deželah. Tudi utihotapljanje živine iz Srbije (ki je sedaj ustanovljeno) je deloma slabo uplivalo na živinske cene.

Herman Klabučar

klepar in krovec s škli in eternitom

v Krškem.

Priporočam se slavnemu občinstvu, da prevzamem vsa v mojo stroko spadajoča dela. Obenem se usojam naznaniti, da popravljam tudi mehanske stvari, kakor bicikelne, šivalne stroje, hišne brzojave in telefone itd.

Martin Radej

kamnosek
Čatež ob Savi

priporoča čč. duhovščini in slav. občinstvu zalogo nagrobnih spomenikov iz marmorja in granita, izdelovanje grobnic, kapelic, vseh cerkvenih in stavbenih del po nizki ceni, postrežba točna in solidna.

JOSIP FERENČAK, trgovec

V BREŽICAH,
naslednik gosp. JOSIPA ZEVNIKA

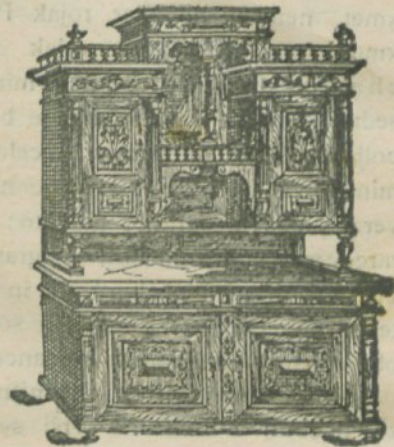
opozorja slavno občinstvo na svojo najnovejšo zalogo mnogovrstnega manufakturnega in špecerijskega blaga, porcelana, stekla osobito pa na bogato zalogo usnja po najnižjih cenah, jamči za zanesljivo dobro, solidno robo in točno postrežbo in se priporoča za mnogobrojni obisk.

Franc Resnik, mizar

v Brežicah št. 38 pri cerkvi

naznanja slavnemu občinstvu, da prevzema vsa v njegovo stroko spadajoča mizarska dela in popravila in jamči za solidno postrežbo po najnižjih cenah, nadalje priporoča zalogo gotovih rakev (trug) od priproste do najfinjše vrste po zelo primerni ceni.

Prva in največja slovenska trgovina

v Brežicah

Uršič & Lipej

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega manufakturnega, špecerijskega in železnega blaga, porcelana, stekla, usnja itd. prodaja vse po najnižjih cenah in le zanesljivo dobro blago.

Velika zaloga tuzemskega in angleškega sukna, cajgov za moške in ženske obleke, volnena in platnenega blaga in vse drugo po najnižjih cenah.

Za mnogobrojni obisk se priporočata

z odličnim spoštovanjem

Uršič & Lipej.

Nova slovenska trgovina

„Pri novem svetu“

Jos. Boecio

v BREŽICAH (pri frančiškanski cerkvi).

Največja in najnovejša zaloga raznega manufakturnega, suknenega in volnena blaga z moškimi in ženskimi perilom, svilenih in drugih robcev, nogavic, čipk, nakita i. t. d.

Prodajam tudi vse deželne pridelke in kupujem iste po najvišjih cenah.

Izvoz jajec na debelo.

Cene strogo solidne in točna postrežba. Bogata zaloga špecerije, najlepša moka iz Majdičevega mlina v Celju, železnina, lita in posteklena posoda, porcelan, glaževina, cement, trstina, umetna gnojila, premog i. t. d.

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, knjigami, molitveniki in drugimi tiskovinami za vse urade, velika zaloga podob in okvirov, razne vrste šipe v vseh velikostih, barvah in debelosti, vsakovrstne reči za božič, papir, peresa, cvetke in različni kinč za jaslice, mične novosti v galanterijskem oddelku, igrače in vse drugo priporoča na drobno in debelo po nizki ceni

ANTON UMEK

v Brežicah in v Krškem.

Sprejema vsakovrstna naročila za „Zadružno tiskarno“ in knjigoveznicu po zmernih cenah.

POSODILNICA V BREŽICAH

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posojuje na zemljišča in osebni kredit proti 5 1/2% ali 6% obrestovanju;
obrestuje hranilne vloge s 4 1/2% (štiri in pol od sto), plačuje davek od hranilnih vlog (rentni davek) sama;
uradnje vsak ponedeljek in četrtek od 8 1/2 do 12. ure dopoldne v «Narodnem Domu», I. nadstropje;
ima svoje gostilne v «Narodnem Domu» z lepim hlevom in prostornim dvoriščem ter «na Griču» na koncu novega mostu čez Savo; toči le dobra in pristna domača, izbrana vina.
Hranilne vloge sprejema od vsakogar, posojila daje le zadružnikom.

Leta 1906 do 1. grudna je bilo prometa dva milijona tritisoč kron.

L. 1906 je bilo prometa 2,772.709.87 K. ODBOR.

Deln. družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zastopnik pivovarne v Brežicah je g. Alojzij Schweiger.